

SYSKONEN HOLM, PER BENGTSGÅRDEN I VÄTTLÖSA SOCKENBILAGA 89904:11 - 57 samt 91337 -

Arkivhandlingar har lämnats till Stifts- och Landsbiblioteket, Skara.

1981 fick Skaraborgs Länsmuseum en mängd föremål från Per Bengtsgården i Vättlösa. Gårdens sista brukare av släkten Holm hade då avlidit. Hemmet innehöll en mängd vardagsartiklar, även förbrukningsvaror från främst 1920- 1940-tal. Dessa är synnerligen värda att bevara, då sådana föremål i de allra flesta fall redan bortslängts och riskerar att falla i glömska.

Per Bengtsgården inköptes troligen på 1890-talet av Johannes (Hansson) Holm, född 1852(?) i Skärv. Dennes far, vilken var ägare till Finnatorp, Axvall, hette Hans Larsson. Han avled redan 1 oktober 1857. Hans Larssons änka dvs Johannes mor, Inga Maria Jonsdotter gifte 1860 om sig med Anders Johansson Holm från Lunnagården i Hasslösa. 1872 köpte familjen St. Brännebo i Hangelösa och flyttade hit.

Johannes ~~1871~~ antog sin styvfars släktnamn Holm. Han bodde på Per Bengtsgården till sin död 1918 tillsammans med hustrun Mathilda Larsson från Käbbagården i Hangelösa. Härefter övertog deras tre barn gården.

Barnen Holm hette Hedvig, född 14 april 1892, August, född 26 april 1888 och Ester, född 9 maj 1895.

Ingen av dessa var gifta eller hade egna barn. Ende kvarvarande släkting vid arvsskiftet var kusinbarnet Gunnar Holm, Hangelösa.

Per Bengtsgården var en tämligen stor gård på ca 35 tunnland jord och lika mycket skog.

Man delade upp arbetet här så att August skötte brukandet av jord och skog, Ester ladugården och djuren samt Hedvig inomhussysslorna. Det fanns också anställd arbetskraft. Bland andra arbetade hos Holms två drängar som for till Amerika. En av dessa, Klas Persson återvände senare till bygden.

I slutet av 1930-talet avvecklade syskonen Holm jordbruket för egen del och utarrenderade i fortsättningen jorden. Deras förste arrendator var Erik Vällgren, den andre David Johansson och den siste Bertil Johansson. Innan utarrenderingen skulle börja hölls en lösöre-auktion på Per Bengtsgården. Då korna leddes fram för försäljning satt Ester inne i huset och grät. Alla kor såldes dock inte. För nöjes skull behöll de några kor, vilka de t.o.m. byggde en liten ladugård till. Syskonen Holm levde herefter av inkomsterna för arrendet. Skogen fortsatte de dessutom att bruka.

Förutom arbetet med jorden och skogen sysslade August mycket med täckdikning. Han anlätades ofta i trakten, stundom troligen som täckdikningsförman. Så länge han orkade, in på 1950- eller 1960-talet jobbade han med detta.

Till Per Bengtsgården hörde ett mejeri. Detta lär ha startats redan före 1910 och fanns kvar till ca 1930. Stig Kjellbergs mor m.fl. var anställda som mejerskor. Ca 1926 till 1930 jobbade hon här, varför kom att tillbringa mycket tid på gården som barn. Han har även efter sin mor fått ett diplom för god hushållsost.

August Holm var den förste i Vätö som skaffade bil. Han hade en Ford 1930, vilken han först på 1960-talet sålde och då som veteranbil. De första åren hade han sällskap med en flicka som han skjutade omkring i bilen.

August var medlem i baptistförsamlingen, liksom denna flicka. Han förblev baptist hela sitt liv, medan systrarna tillhörde statskyrkan. Både Hedvig och Ester jobbade i kyrkliga syföreningen.

Hedvig, äldsta systern var sjuklig. Hennes läkarrecept och pillerburkar som nu förvaras på Läns museet vittnar om detta. Hon hade en mycket stor kropp och led förmodligen av för mycket vatten i kroppen. Vissa tider vistades Hedvig vid Lundsbrunns kurort.

Trots fysisk svaghet var det Hedvig som bestämde över sina syskon. Då hon 29 augusti 1961 dog övertog August ledarskapet på Per Bengtsgården. Denne levde till 14 januari 1972.

Ester blev 85 år gammal. Sista tiden vistades hon i två etapper på ålderdomshem, men fann sig aldrig tillrätta där. Ester gick bort 19 maj 1980.

Syskonen ansågs som snälla människor och var högt respekterade av omgivningen. Alla tre var djurvänner, men kanske särskilt Ester. Ett otal katter var hemmahörande på Per Bengtsgården. Syskonen levde i stor sparsamhet. Av alla efterlämnade ägodelar att döma kasserades ingenting, utan allt från ofullständiga separatorer till trådrullar och papperspåsar sparades noga.

Uppgifterna har lämnats av rustmästaren på Skaraborgs Läns museum Stig Kjellberg samt av Gunnar Holm, Hangelösa.

Hans Larsson . .

död 1857. Finnatorp, Axvall

Inga Maria Jonsdotter

omgift med Anders Holm, fr. Hass-
lösa. 1872 St. Brännebo, Hangelösa

Johannes Holm, f. 1852(?) Död 1918. Per Bengtsgården
Vättnösa.

G.m. Matilda Larsson fr. Hangelösa

August Holm, f. 1882 död 1972, Per Bengtsgården

Hedvig Holm, f 1892 död 1961

Ester Holm, f. 1895 död 1980